

राष्ट्रिय व्यावसायगत सीप प्रमाणिका (NOSS)

व्यावसायिक शीर्षक : ढाका वेभर (Dhaka Weaver)
तह : १
क्षेत्र : टेक्सटाईल (Textile)
उप क्षेत्र : कपडा उत्पादन
NOSS ID/NSCO ID :
ISCO NO :

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्
राष्ट्रिय सीप परीक्षण समिति
मध्यपुर थिमी-१७, सानोठिमी, भक्तपुर, नेपाल ।

निर्माण : १७-०५-२०८२ (02.09.2025)

DACUM Panel Members:

क्र.स. नाम	पद	ठेगाना
१. पदम चापागाई	सदस्य	ट्रेनर, जे.टि. एस., भापा
२. रिता देवकोटा	सदस्य	ट्रेनर, जे.टि. एस., भापा
३. निलु राई	सदस्य	उद्यमी, भापा
४. बुद्ध रानी लीङ्गदेन	सदस्य	उद्यमी, भापा
५. दुर्गा निरौला	सदस्य	उद्यमी, भापा
६. सिर्जना खड्का,	सदस्य	उद्यमी, भापा
७. रेनुका चाम्लिङ्ग राई	सदस्य	उद्यमी, भापा
८. शान्ति राई	सदस्य	उद्यमी, भापा
९. रुपा सुब्बा	सदस्य	उद्यमी, भापा
१०. फुल कुमारी चौधरी	सदस्य	उद्यमी, भापा
११. करुणा केरुङ्ग	सदस्य	उद्यमी, भापा

DACUM Facilitator/Co- Facilitator

१. दिपक पौडेल, उप निर्देशक, रा.सी.प.स.
२. राम हरी देवकोटा, उप निर्देशक, रा.सी.प.स.

DACUM Workshop on 21-22 July 2010

NOSS ID #

Developed Date: 2025-09-02

Revision Number ##

Revised Date: dd/mm/yy

Page:2

2045

DACUM Verification Panel Members:

क्र.स.	नाम	पद	ठेगाना
१.	पद्मा चापागाँई	सदस्य	ट्रेनर, भ्पापा प्राविधिक शिक्षालय, भ्पापा ।
२.	भक्तमाया चापागाँई	सदस्य	ट्रेनर, भ्पापा प्राविधिक शिक्षालय, भ्पापा ।
३.	कल्पना सिंह ठकुरी	सदस्य	एस.डि.सप, तेहथुम ।
४.	रत्न देवी लीम्बु	सदस्य	प्रशिक्षक, रत्न देवी ढाका उद्योग, भ्पापा ।
५.	रिता देवकोटा	सदस्य	ट्रेनर, भ्पापा प्राविधिक शिक्षालय, भ्पापा ।
६.	निलु राई	सदस्य	ट्रेनर, भ्पापा प्राविधिक शिक्षालय, भ्पापा ।
७.	देभिका लिम्बु	सदस्य	ट्रेनर, ट्रेस, भ्पापा ।
८.	बोध चन्द्र नाम्चु	सदस्य	प्रशिक्षक, फेमिली ढाका उद्योग, भ्पापा ।

DACUM Facilitator/Co- Facilitator:

१. दिपक प्रसाद पौडेल, उप निर्देशक, रा.सी.प.स.
२. राम हरी देवकोटा, उप निर्देशक, रा.सी.प.स.

Customized DACUM Workshop on 23 July 2010

NOSS ID #

Developed Date: 2025-09-02

Revision Number ##

Revised Date: dd/mm/yy

Page:3

2045

व्यवसायगत प्रोफाईल निर्माणकर्ता :

क्र.सं.	नाम	पद	संस्था
१.	श्री प्रकाश भा	संयोजक	टेक्सटाईल प्राविधिक उप समिति राष्ट्रीय सीप परीक्षण समिति, सानोठिमी, भक्तपुर
२.	श्री चन्द्र भक्त नकमी	निर्देशक	राष्ट्रीय सीप परीक्षण समिति सानोठिमी, भक्तपुर
३.	श्री माया साह	सदस्य	प्रशिक्षक घरेलु तथा साना उद्योग सुनाकोठी, ललितपुर
४.	श्री राम लाल श्रेष्ठ	सदस्य	व्यवसायिक र सीप विकास तालिम केन्द्र भैसेपाटी, ललितपुर
५.	श्री गणेश बहादुर थापा मगर	सदस्य	B.F.T Export P Ltd काठमाण्डौ
६.	श्री दिपक प्रसाद पौडेल	सदस्य	उप निर्देशक राष्ट्रीय सीप परीक्षण समिति, सानोठिमी, भक्तपुर
७.	श्री राम हरी देवकोटा	सदस्य	उप निर्देशक राष्ट्रीय सीप परीक्षण समिति, सानोठिमी, भक्तपुर
८.	श्री इश्वर चन्द्र घिमिरे	सदस्य	सीप परीक्षण अधिकृत राष्ट्रीय सीप परीक्षण समिति, सानोठिमी, भक्तपुर

टेक्सटाईल प्राविधिक उप समिति बाट सिफारिस : ०२ भाद्र २०६७ (218 August 2010)

NOSS ID #

Developed Date: 2025-09-02

Revision Number ##

Revised Date: dd/mm/yy

Page:4

2045

राष्ट्रीय व्यावसायगत सीप प्रमाणिका निर्माणकर्ता :

क्र.सं.	नाम	पद	संस्था
९.	श्री प्रकाश भा	संयोजक	टेक्सटाईल प्राविधिक उप समिति राष्ट्रीय सीप परीक्षण समिति, सानोठिमी, भक्तपुर
१०.	श्री भूवनेश्वर ढुङ्गाना	निर्देशक	राष्ट्रीय सीप परीक्षण समिति सानोठिमी, भक्तपुर
११.	श्री सुकमाया लिम्बु	सदस्य	सरु ढाका उद्योग सुनाकोठी, ललितपुर
१२.	श्री रामलाल श्रेष्ठ	सदस्य	ढाका विज्ञ फर्पिङ्ग, काठमाण्डौ
१३.	श्री हिरा देवी वाईवा	सदस्य	हिमाली ढाका उद्योग मैतिदेवी, काठमाण्डौ
१४.	श्री साहित्य राज श्रेष्ठ	सदस्य	यूनिकर्न टेक्सटाईल गोदावरी, ललितपुर
१५.	श्री सुरेन्द्र भण्डारी	सदस्य	नेपाल सिर्जनात्मक कलागुठी पुल्चोक, ललितपुर
१६.	श्री रामचन्द्र देवकोटा	सदस्य सचिव	टेक्सटाईल प्राविधिक उप समिति राष्ट्रीय सीप परीक्षण समिति, सानोठिमी, भक्तपुर
१७.	श्री सुरेश महर्जन	सदस्य	ब. सीप परीक्षण अधिकृत राष्ट्रीय सीप परीक्षण समिति, सानोठिमी, भक्तपुर
१८.	श्री सुर्य प्रसाद अधिकारी	सदस्य	सीप परीक्षण अधिकृत राष्ट्रीय सीप परीक्षण समिति, सानोठिमी, भक्तपुर

टेक्सटाईल प्राविधिक उप समिति बाट सिफारिस : १७ भाद्र २०८२ (02 September 2025)

NOSS ID #

Developed Date: 2025-09-02

Revision Number ##

Revised Date: dd/mm/yy

Page:5

2045

१	व्यावसायिक शीर्षक : ढाका वेभर तह : १
२	कार्य विवरण : ढाका वेभर तह १ ले ढाका कपडा बुनाईको लागि ढाँचा/डिजाइन/बुट्टा तयार गर्ने, ढाका कपडा बुनाईको लागि तान जडान गर्ने र नमूना अनुसार ढाका कपडा बुन्ने काम गर्दछ ।
३	<u>दक्षताका एकाइहरु:</u> १. ढाका कपडा बुनाईको लागि डिजाइन तयार गर्ने । २. ढाका कपडा बुनाईको लागि तान जडान गर्ने । ३. नमूना अनुसार ढाका कपडा बुन्ने । ४. संचार गर्ने । ५. वृत्ति विकास गर्ने । *नोट : एकाई ४ र ५ परीक्षणमा समावेश गरिने छैन ।
४	न्युनतम योग्यता /पूर्वनिर्धारितहरु : <ul style="list-style-type: none">● शारीरिक आवश्यकता : स्वस्थ● शैक्षिक योग्यता : रा.सी.प समितिको नियम अनुसार थप जानकारी : <ul style="list-style-type: none">● परीक्षण प्रकार : प्रयोगात्मक परीक्षण मात्र● परीक्षण समय : ४ देखि ५ घण्टा (सम्पूर्ण दक्षताको लागी)● समूह : ६ देखि ८ उम्मेदवार

५	एकाई सं : १	एकाई संकेत :
	एकाई शीर्षक : ढाका बुनाईको लागि डिजाइन तयार गर्ने ।	
	दक्षताका तत्वहरू (Elements of competency)	कार्य सम्पादन मापदण्ड (Performance standards)
	१.१ औजार, उपकरण र सामग्री तयार गर्ने	१.१.१ कामको प्रकृति अनुसार व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणहरूको प्रयोग गरेको । १.१.२ आवश्यक औजार, उपकरण र सामग्रीहरूको अवस्था जाँच गरी संकलन गरेको । १.१.१ नमुना तथा नापहरू संकलन गरेको । १.१.२ कार्यस्थलमा औजार, उपकरण र सामग्रीहरू व्यवस्थित स्थानमा राखेको ।
	१.२ ढाका डिजाइनलाई ग्राफ पेपरमा उतार्ने	१.२.१ ग्राहकको आवश्यकता र बजारको माग अनुसार ढाकाको बुट्टा छनोट गरेको । १.२.२ छनोट गरिएको बुट्टालाई अनुपात मिलाएर स्पष्ट हुनेगरी ग्राफ पेपरमा बनाएको । १.२.३ ढाका बुट्टा चेक जाँच गरी त्यसमा भएका अनावश्यक रेखा/भागहरू मेटेको । १.२.४ तयार भएको ढाका बुट्टा ग्राहकलाई देखाएको र सुझाव अनुसार सुधार गरेको ।
	१.३ ढाका बुट्टामा रङ्ग भर्ने	१.३.१ ग्राहकको चाहना वा बुट्टाको नमूना अनुसार रङ्गहरू संकलन गरी तयार गरेको । १.३.२ ग्रीड घर र रेखा अनुसार ढाका बुट्टामा रङ्गहरू नलत्पताइ र नखिप्तिने गरी क्रमैसँग भरेको । १.३.३ रङ्ग भरिएको ढाका बुट्टा ग्राहकलाई देखाएको र सुझाव अनुसार सुधार गरेको । १.३.४ रङ्ग भरिएको ढाका बुट्टाको अभिलेख राखी तोकिएको ठाउँमा भण्डारण गरेको ।
	१.४ कार्यस्थल व्यवस्थित गर्ने	१.४.१ बाँकी भएका सामग्रीहरू संकलन गरी तोकिएको ठाउँमा भण्डारण गरेको । १.४.२ औजार तथा उपकरण तोकिएको ठाउँमा भण्डारण गरेको । १.४.३ कार्यस्थलको सफा गरी 3R सिद्धान्त अनुसार फोहर व्यवस्थापन गरेको ।

६	<p>कार्य सम्पादन आवश्यकताहरू (औजार, उपकरण र सामग्री) :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ढाका बुट्टाको नमूना, ग्राफ पेपर, नोट कपी, कैंची, सिसाकलम, रंगिन साईन पेन, इरेजर, शार्पनर, राइटिङ्ग प्याड, बलपेन, स्टापलर पिन, स्टापलर, स्केल, कम्पास, फाइल, फोल्डर, कुर्सी/टुल, ब्रश, सफा गर्ने कपडा, कुचो, डस्ट बिन, डस्ट प्यान र व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण ।
७	<p>सुरक्षा र स्वच्छता (पेशागत स्वास्थ्य र सुरक्षा) :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणको प्रयोग गरेको । ● औजार, उपकरण र सामग्रीहरूको प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाएको । ● विद्युतीय जोखिमहरूबाट सावधानी अपनाएको । ● कार्यस्थल सुरक्षा निर्देशनहरू पालना गरेको ।

८	आवश्यक ज्ञान		
	प्राबिधिक ज्ञान	व्यवहारिक परिकलन	रेखात्मक ज्ञान
	<ul style="list-style-type: none"> ● औजार तथा सामग्रीको <ul style="list-style-type: none"> ○ परिचय ○ प्रकार ○ काम ○ महत्व ○ प्रयोग विधि ● ढाका कपडाको <ul style="list-style-type: none"> ○ परिचय ○ साईज ○ महत्व ○ माग ● ढाका डिजाइन/बुट्टा <ul style="list-style-type: none"> ○ परिचय ○ सांस्कृतिक महत्व ○ परम्परागत, आधुनिक र मिश्रित ढाका डिजाइन/बुट्टा 	<ul style="list-style-type: none"> ● आधारभूत गणितीय गणना गर्न सक्ने 	<ul style="list-style-type: none"> ● ढाका डिजाइन/बुट्टा पढ्न र बुझ्न सक्ने

	<ul style="list-style-type: none"> ○ रेखा, आकार, र अनुपात ○ डिजाइन पुनरावृत्ति (Repetition) ○ ग्राफ पेपरको स्केल ○ ढाका डिजाइन/बुट्टालाई ग्राफ पेपरमा उतार्ने तरिका ○ ढाका डिजाइन/बुट्टालाई सानो/ठूलो गर्ने तरिका ● रङ्ग <ul style="list-style-type: none"> ○ प्राथमिक र सहायक रङ्ग (Primary and secondary colour) ○ रङ्ग संयोजन (Colour combination) ○ रङ्ग भर्ने तरिका ○ ग्राफमा देखाइएको रङ्ग र धागोको रङ्ग मिलाउने तरिका ● नापको ज्ञान ● ढाका डिजाइन/बुट्टा भण्डारण र अभिलेखीकरण गर्ने तरिका ● सरसफाई तथा फोहर व्यवस्थापन ● व्यावसायिक स्वास्थ्य र सुरक्षा 		
--	---	--	--

९	दक्षताको मूल्याङ्कन					
एकाई सं : १						
एकाई शीर्षक : ढाका बुनाईको लागि डिजाइन तयार गर्ने ।						
परीक्षार्थीको विवरण			मूल्याङ्कनकर्ताको विवरण			
परीक्षार्थीको नाम :			मूल्याङ्कनकर्ताको नाम :		आईडी/इजाजत नं :	
पंजीकरण संख्या :			१।			
क्रमाङ्क संख्या :			२।			
परीक्षण केन्द्र :			परीक्षण समय :			
दक्षताका तत्वहरू	कार्य सम्पादन मापदण्ड		स्तर कायम भएको	स्तर कायम नभएको	प्रमाणका प्रकार	कैफियत
१.१ औजार तथा सामग्री तयार गर्ने	१.१.१ कामको प्रकृति अनुसार व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणहरूको प्रयोग गरेको । १.१.२ आवश्यक औजार, उपकरण र सामग्रीहरूको अवस्था जाँच गरी संकलन गरेको । १.१.३ नमुना तथा नापहरू संकलन गरेको । १.१.४ कार्यस्थलमा औजार, उपकरण र सामग्रीहरू व्यवस्थित स्थानमा राखेको ।					
१.२ ढाका बुट्टा/डिजाइनलाई ग्राफ पेपरमा उतार्ने	१.२.१ ग्राहकको आवश्यकता र बजारको माग अनुसार ढाकाको बुट्टा छनोट गरेको ।					

	<p>१.२.२ छनोट गरिएको बुझलाई अनुपात मिलाएर स्पष्ट हुनेगरी ग्राफ पेपरमा बनाएको ।</p> <p>१.२.३ ढाका बुझा चेक जाँच गरी त्यसमा भएका अनावश्यक रेखा/भागहरु मेटेको ।</p> <p>१.२.४ तयार भएको ढाका बुझा ग्राहकलाई देखाएको र सुझाव अनुसार सुधार गरेको ।</p>				
१.३ ढाका बुझामा रङ्ग भर्ने	<p>१.३.१ ग्राहकको चाहना वा बुझाको नमूना अनुसार रङ्गहरु संकलन गरी तयार गरेको ।</p> <p>१.३.२ ग्रीड घर र रेखा अनुसार ढाका बुझामा रङ्गहरु नलत्पताइ र नखप्टिने गरी क्रमैसँग भरेको ।</p> <p>१.३.३ रङ्ग भरिएको ढाका बुझा ग्राहकलाई देखाएको र सुझाव अनुसार सुधार गरेको ।</p> <p>१.३.४ रङ्ग भरिएको ढाका बुझाको अभिलेख राखी तोकिएको ठाउँमा भण्डारण गरेको ।</p>				
१.४ कार्यस्थल ब्यबस्थित गर्ने	<p>१.४.१ बाँकी भएका सामग्रीहरु संकलन गरी तोकिएको ठाउँमा भण्डारण गरेको ।</p> <p>१.४.२ औजार तथा उपकरण तोकिएको ठाउँमा भण्डारण गरेको ।</p> <p>१.४.३ कार्यस्थलको सफा गरी 3R सिद्धान्त अनुसार फोहर ब्यवस्थापन गरेको ।</p>				

WT- Written Test

OQ- Oral Question

PT- Practical Test

DO – Direct Observation

SR- Supervisor's report

SN–Simulation

RP- Role Play

PG –Photographs

VD- Video

CT – Certificates

TS – Testimonials (Reward)

PP – Product Produced

CS – Case Study

NOSS ID #

Developed Date: 2025-09-02

Revision Number ##

Revised Date: dd/mm/yy

Page:12

विषयवस्तु विवरण

विषयवस्तु	सिमा
व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणहरु	<p>समावेश गर्न सकिने तर सीमित छैन :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● मास्क ● एप्रोन ● हेल्मेट ● चशमा ● जुत्ता
ढाका बुट्टा	<p>समावेश गर्न सकिने तर सीमित छैन :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● घेरा बुट्टा ● गोल बुट्टा ● जाली बुट्टा ● चुच्चे बुट्टा ● डमरु बुट्टा ● एच (H) बुट्टा
3R सिद्धान्त	<p>समावेश गर्न सकिने तर सीमित छैन :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● कमगर्ने (Reduce) ● पुर्नप्रयोग (Reuse) ● पुनर्चालन (Recycle)

५	एकाई सं : २	एकाई संकेत :
	एकाई शीर्षक : ढाका कपडा बुनाईको लागि तान जडान गर्ने ।	
	दक्षताका तत्वहरू (Elements of competency)	कार्य सम्पादन मापदण्ड (Performance standards)
	२.१ औजार, उपकरण र सामग्री तयार गर्ने	२.१.१ कामको प्रकृति अनुसार व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणहरूको प्रयोग गरेको । २.१.२ तान जडानका लागि आवश्यक औजार, उपकरण र सामग्रीहरूको अवस्था जाँच गरी संकलन गरेको । २.१.३ कार्यस्थलमा औजार, उपकरण र सामग्रीहरू व्यवस्थित स्थानमा राखेको ।
	२.२ तानको फ्रेम जडान गर्ने	२.२.१ तानको फ्रेम जडान गर्नका लागि उपयुक्त ठाउँ तयार गरेको । २.२.२ बुन्ने कपडाको नाप, आकार अनुसार उपयुक्त तानको फ्रेम छनौट गरेको । २.२.३ तानको फ्रेमका सम्पूर्ण भागहरू संकलन गरी सफा गरेको । २.२.४ चौकोसको ठाडो भाग, तेर्सो भाग र बीमहरू क्रमैसँग कसिलोसँग जोडी चौकोस तयार गरेको । २.२.५ अगाडि पछाडि गर्न सजिलो वा हल्लिने गरी हत्थालाई चौकोस अगाडिको भागमा भुण्ड्याएको । २.२.६ ताना र बाना बेलन (Beam) लाई क्रमैसँग चौकोसको घरमा राखेको । २.२.७ चौकोसको माथि हत्थाको पछाडिको माथिल्लो भागमा रोलर लाई रोलर घरमा राखेको ।
	२.३ कोका काँइयो भर्ने	२.३.१ ढाका कपडा उत्पादनको चौडाइ अनुसार कोका काँइयो संकलन गरी तयार गरेको । २.३.२ काम गर्न सहज हुनेगरी कोकाहरूलाई तह मिलाएर फ्रेममा भुण्ड्याएको । २.३.३ काँइयोलाई दायाँ बायाँ नहल्लिने गरी कोकाको मुनी भुण्ड्याएको ।

	<p>२.३.४ बुन्नु पर्ने कपडाको रङ्ग र कपडाको लम्बाइ अनुसारको ताना धागोको बेलन चौकोसको पछाडी भागमा राखेको ।</p> <p>२.३.५ प्रत्येक ताना धागोलाई कोकाहरुको प्वाल (Heald eye) मा कुनै पनि प्वालहरु नछुटाइ दोहोरो कस (दम) हुने गरी भरेर मुठा बनाएको ।</p> <p>२.३.६ कोकामा भरेको ताना धागोको दुईवटा टुप्पोहरुलाई काँइयोको प्रत्येक प्वालहरु (Dents) मा नछुटाई भरेर मुठा बनाएको ।</p> <p>२.३.७ धागोको मुठालाई बाना बेलनमा समान तनकाई हुनेगरी कसिलोसँग बाँधेको ।</p> <p>२.३.८ कोकाको स्तर (level) समान हुने गरी पाउदानीको उचाइ मिलाएर बाँधेको ।</p>
२.४ तानको परीक्षण गर्ने	<p>२.४.१ तानको पाउदानी एक आपसमा नअल्झिने गरी मिले नमिलेको जाँच गरी मिलाएको ।</p> <p>२.४.२ कोका, रोलर घर र पाउदानीको तालमेल मिले नमिलेको जाँच गरी मिलाएको ।</p> <p>२.४.३ ताना धागोको तनावटहरु (Tension) मिले नमिलेको जाँच गरी मिलाएको ।</p> <p>२.४.४ नमूना कपडा बुनी बुनाइ ठिक भए नभएको चेक जाँच गरी तान मिलाएको ।</p>
२.५ कार्यस्थल सफा गर्ने	<p>२.५.१ बाँकी भएका सामग्रीहरु संकलन गरी तोकिएको ठाउँमा भण्डारण गरेको ।</p> <p>२.५.२ औजार तथा उपकरण तोकिएको ठाउँमा भण्डारण गरेको ।</p> <p>२.५.३ कार्यस्थलको सफा गरी 3R सिद्धान्त अनुसार फोहर व्यवस्थापन गरेको ।</p>
६	<p>कार्य सम्पादन आवश्यकताहरु (औजार, उपकरण र सामग्री) :</p> <ul style="list-style-type: none"> नोट कपी, राइटिङ्ग प्याड, बलपेन, स्टापलर पिन, स्टापलर, कैंची, मार्कर, सियो, लौरो (बालाकठी)/भाटा, १८ इन्ची लामो फलामे डण्डि, हुक/गाइखुट्टे, तानको भागहरु, तान धागो, नाप्ने फिता, धागो, मट्टितेल, नट बोल्ट, प्लायर, स्क्रू, स्क्रू ड्राइभर सेट, कीला, पेचकस, प्लायर, रेन्च, हथौडी(ट्याम्मर),

	डोरी, कोका, काँईयो, थुरी, ह्याकस ब्लेड, ह्याकस फ्रेम, जरी/बत्तु, ट्याग, कुर्सी/टुल, चर्खा, हाते आरी, बबिन, टुकी, आराधारे चक्र, साँचो, ब्रश, सफा गर्ने कपडा, कुचो, डस्ट बिन, डस्ट प्यान र व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण ।
७	<p>सुरक्षा र स्वच्छता (पेशागत स्वास्थ्य र सुरक्षा) :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणको प्रयोग गरेको । ● औजार, उपकरण र सामग्रीहरुको प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाएको । ● विद्युतीय जाखिमहरुबाट सावधानी अपनाएको । ● कार्यस्थल सुरक्षा निर्देशनहरु पालना गरेको ।

८	आवश्यक ज्ञान		
	प्राबिधिक ज्ञान	व्यवहारिक परिकलन	रेखात्मक ज्ञान
	<ul style="list-style-type: none"> ● औजार तथा सामग्रीको <ul style="list-style-type: none"> ○ परिचय ○ प्रकार ○ काम ○ महत्व ○ प्रयोग विधि ● ढाका कपडाको <ul style="list-style-type: none"> ○ परिचय, महत्व र विशेषता ○ परम्परागत/आधुनिक प्रयोग ○ नाप ○ प्रकार ● धागो <ul style="list-style-type: none"> ○ परिचय ○ प्रकार र प्रयोग ○ छनौट 	<ul style="list-style-type: none"> ● आधारभूत गणितीय गणना गर्न सक्ने 	<ul style="list-style-type: none"> ● नापहरु पढ्न र बुझ्न सक्ने ● पुस्तिका पढ्न र बुझ्न सक्ने

- बेलनमा धागो भर्ने तरिका
- टोटा र टुकीको परिचय र प्रयोग
- तान
 - परिचय
 - प्रकार
 - तानको भागहरु र तिनीहरुको काम
 - तान जडानको तयारी
 - तान जडान गर्ने तरिका
 - तान मिलाउने र बाँध्ने
 - तान परीक्षण
 - तानमा आउने सामान्य समस्या (अल्किने, असमान तन्काइ, धागो चुडिने, गाँठो पर्नु)
- कोका काँइयो
 - परिचय
 - प्रकार र प्रयोग
 - फ्रेममा भुन्ड्याउने तरिका
 - कोका काँइयोमा धागो भर्ने तरिका
 - कोका काँइयो गरेको धागो बाना बेलनमा बाँध्ने तरिका

	<ul style="list-style-type: none">● पाउदानी<ul style="list-style-type: none">○ परिचय○ जडान गर्ने तरिका● नाप र इकाई● भण्डारण गर्ने तरिका● अभिलेख राख्ने तरिका● सरसफाई तथा फोहर व्यवस्थापन● व्यावसायिक स्वास्थ्य र सुरक्षा		
--	--	--	--

९	दक्षताको मूल्याङ्कन					
एकाई सं : २						
एकाई शीर्षक : ढाका कपडा बुनाईको लागि तान जडान गर्ने ।						
परीक्षार्थीको विवरण			मूल्याङ्कनकर्ताको विवरण			
परीक्षार्थीको नाम:			मूल्याङ्कनकर्ताको नाम :		आईडी/इजाजत नं :	
पंजीकरण संख्या:			१।			
क्रमाङ्क संख्या :			२।			
परीक्षण केन्द्र:			परीक्षण समय:		३।	
दक्षताका तत्वहरु	कार्य सम्पादन मापदण्ड		स्तर कायम भएको	स्तर कायम नभएको	प्रमाणका प्रकार	कैफियत
२.१ औजार, उपकरण र सामग्री तयार गर्ने	२.१.१ कामको प्रकृति अनुसार <i>व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणहरुको</i> प्रयोग गरेको । २.१.२ तान जडानका लागि आवश्यक औजार, उपकरण र सामग्रीहरुको अवस्था जाँच गरी संकलन गरेको । २.१.३ कार्यस्थलमा औजार, उपकरण र सामग्रीहरु व्यवस्थित स्थानमा राखेको ।					
२.२ तानको फ्रेम जडान गर्ने	२.२.१ तानको फ्रेम जडान गर्नका लागि <i>उपयुक्त ठाउँ</i> तयार गरेको । २.२.२ बुन्ने कपडाको नाप, आकार अनुशार उपयुक्त <i>तानको फ्रेम</i> छनौट गरेको ।					

	<p>२.२.३ तानको फ्रेमको सम्पूर्ण भागहरु संकलन गरी सफा गरेको ।</p> <p>२.२.४ चौकोसको ठाडो भाग, तेर्सो भाग र बीमहरु क्रमैसंग कसिलो संग जोडी चौकोस तयार गरेको ।</p> <p>२.२.५ अगाडि पछाडि गर्न सजिलो वा हल्लिने गरी हत्थालाई चौकोस अगाडिको भागमा भुण्डाएको ।</p> <p>२.२.६ ताना र बाना बेलन (Beam) लाई क्रमैसंग चौकोसको घरमा राखेको ।</p> <p>२.२.७ चौकोसको माथि हत्थाको पछाडिको माथिल्लो भागमा रोलर लाई रोलर घरमा राखेको ।</p>				
२.३ कोका काँइयो भर्ने	<p>२.३.१ ढाका कपडा उत्पादनको चौडाइ अनुसार कोका काँइयो संकलन गरी तयार गरेको ।</p> <p>२.३.२ काम गर्न सहज हुनेगरी कोकाहरुलाई तह मिलाएर फ्रेममा भुण्ड्याएको ।</p> <p>२.३.३ काँइयोलाई दायाँ बायाँ नहल्लिने गरी कोकाको मुनी भुण्ड्याएको ।</p> <p>२.३.४ बुन्नु पर्ने कपडाको रङ्ग र कपडाको लम्बाइ अनुसारको ताना धागोको बेलन चौकोसको पछाडी भागमा राखेको ।</p>				

	<p>२.३.५ प्रत्येक ताना धागोलाई कोकाहरुको प्वाल (Heald eye) मा कुनै पनि प्वालहरु नछुटाइ दोहोरो कस (दम) हुने गरी भरेर मुठा बनाएको ।</p> <p>२.३.६ कोकामा भरेको ताना धागोको दुईवटा टुप्पोहरुलाई काँइयोको प्रत्येक प्वालहरु (Dents) मा नछुटाई भरेर मुठा बनाएको ।</p> <p>२.३.७ धागोको मुठालाई बाना बेलनमा समान तनकाई हुनेगरी कसिलो संग बाँधेको ।</p> <p>२.३.८ कोकाको स्तर (level) समान हुने गरी पाउदानीको उचाइ मिलाएर बाँधेको ।</p>				
२.४ तानको परीक्षण गर्ने	<p>२.४.१ तानको पाउदानी एक आपसमा नअल्झिने गरी मिले नमिलेको जाँच गरी मिलाएको ।</p> <p>२.४.२ कोका, रोलर घर र पाउदानीको तालमेल मिले नमिलेको जाँच गरी मिलाएको ।</p> <p>२.४.३ ताना धागोको तनावट (Tension) मिले नमिलेको जाँच गरी मिलाएको ।</p> <p>२.४.४ नमूना कपडा बुनी बुनाइ ठिक भए नभएको चेक जाँच गरी तान मिलाएको ।</p>				
२.५ कार्यस्थल सफा गर्ने	२.५.१ बाँकी भएका सामग्रीहरु संकलन गरी तोकिएको ठाउँमा भण्डारण गरेको ।				

	<p>२.५.२ औजार तथा उपकरण तोकिएको ठाउँमा भण्डारण गरेको ।</p> <p>२.५.३ कार्यस्थलको सफा गरी 3R सिद्धान्त अनुसार फोहर व्यवस्थापन गरेको ।</p>				
--	--	--	--	--	--

WT- Written Test

OQ- Oral Question

PT- Practical Test

DO – Direct Observation

SR- Supervisor’s report

SN–Simulation

RP- Role Play

PG –Photographs

VD- Video

CT – Certificates

TS – Testimonials (Reward)

PP – Product Produced

CS – Case Study

NOSS ID #

Developed Date: 2025-09-02

Revision Number ##

Revised Date: dd/mm/yy

Page:23

विषयवस्तु विवरण

विषयवस्तु	सिमा
व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणहरु	<p>समावेश गर्न सकिने तर सीमित छैन :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● मास्क ● एप्रोन ● हेल्मेट ● चश्मा ● जुत्ता
उपयुक्त ठाउँ	<p>समावेश गर्न सकिने तर सीमित छैन :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● सफा ● समतल ● प्रकाश युक्त
तानको फ्रेम	<p>समावेश गर्न सकिने तर सीमित छैन :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● साडी बुन्ने ● सल बुन्ने ● टोपी बुन्ने

<p>फ्रेमका सम्पूर्ण भागहरु</p>	<p>समावेश गर्न सकिने तर सीमित छैन :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● चौकोस ● पोष्ट ● चौकोस बीम ● बेलना (roller) ● रोलर घर ● हत्था ● पाउदानी
<p>3R सिद्धान्त</p>	<p>समावेश गर्न सकिने तर सीमित छैन :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● कमगर्ने (Reduce) ● पुर्नप्रयोग (Reuse) ● पुनर्चालन (Recycle)

५	एकाई सं : ३ एकाई शीर्षक : नमूना अनुसार ढाका कपडा बुन्ने ।		एकाई संकेत :
	दक्षताका तत्वहरू (Elements of competency)	कार्य सम्पादन मापदण्ड (Performance standards)	
	३.१ औजार, उपकरण र सामग्री तयार गर्ने	३.१.१ कामको प्रकृति अनुसार <i>व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणहरूको</i> प्रयोग गरेको ।	३.१.२ नमूना अनुसारको आवश्यक सामग्रीहरू संकलन गरी तयार गरेको ।
		३.१.३ उत्पादन गर्ने ढाका कपडा अनुसार तान जाँच गरी तयार गरेको ।	
३.२ सादा ढाका कपडा बुन्ने	३.२.१ नमूना अनुसारको धागो कोका काँइयोमा भरेको ।	३.२.२ ढाकाको कपडा अनुसार थुरी (Shuttle) मा धागो सेट गरेको ।	३.२.३ बाना धागोलाई बुन्दै गरेको कपडासँग टाँसिने र समान सतह हुने गरी ठोक्दै आवश्यक नाप सम्म सादा ढाका कपडा बुनेको ।
	३.२.४ बुनेको भाग निरन्तर जाँच गरी देखिएको खराबी तुरुन्त सच्चाएको ।	३.२.५ बुनेको कपडा तानबाट सुरक्षित तवरले निकालेको ।	
३.३ बुट्टा ढाका कपडा बुन्ने	३.३.१ नमूना अनुसारको धागो कोका काँइयोमा भरेको ।	३.३.२ ढाकाको बुट्टा अनुसार थुरी (Shuttle) मा धागो सेट गरेको ।	३.३.३ बाना धागोलाई बुन्दै गरेको कपडासँग टाँसिने र समान सतह हुने गरी ठोक्दै आवश्यक नाप सम्म बुट्टा ढाका कपडा बुनेको ।
	३.३.४ ढाकाको बुट्टा अनुसार सहि ठाउँमा रङ्गीन धागो भरी बुट्टा बनाएको ।	३.३.५ बुनेको भाग निरन्तर जाँच गरी देखिएको खराबी तुरुन्त सच्चाएको ।	३.३.६ बुनेको कपडा तानबाट सुरक्षित तवरले निकालेको ।

	३.४ परिष्कृत (Finishing) गर्ने	<p>३.४.१ बुनेको कपडामा रहेको अनावश्यक धागोहरु हटाएको ।</p> <p>३.४.२ तान र बाना धागोहरु छुटेको ठाँउमा पुनः भरेको ।</p> <p>३.४.३ कपडालाई आवश्यक आकार र नापमा काटेको ।</p> <p>३.४.४ तापक्रम मिलाई तयारी कपडामा आइरन गरेको ।</p> <p>३.४.५ तयार भएको ढाका कपडा नखुम्चिने गरी पट्याएको र लेबल लगाई सुरक्षित स्थानमा भण्डारण गरेको ।</p>
	३.५ कार्यस्थल सफा गर्ने	<p>३.५.१ बाँकी भएका सामग्रीहरु संकलन गरी तोकिएको ठाउँमा भण्डारण गरेको ।</p> <p>३.५.२ औजार तथा उपकरण तोकिएको ठाउँमा भण्डारण गरेको ।</p> <p>३.५.३ कार्यस्थलको सफा गरी 3R सिद्धान्त अनुसार फोहर व्यवस्थापन गरेको ।</p>
६	<p>कार्य सम्पादन आवश्यकताहरु (औजार, उपकरण र सामग्री) :</p> <ul style="list-style-type: none"> ढाचा, नोट कपी, राइटिङ्ग प्याड, बलपेन, स्टापलर पिन, स्टापलर, कैची, सियो, लौरो (बालाकट्टी)/भाटा, १८ इन्ची लामो फलामे डण्डि, हुक/गाइखुटे, नाप्ने फिता, धागो, कपडा, मट्टितेल, नट बोल्ट, प्लायर, स्क्रू, स्क्रू ड्राइभर सेट, कीला, पेचकस, हथौडी(ह्याम्मर), डोरी, कोका, काईयो, थुरी, ह्याकस ब्लेड, ह्याकस फ्रेम, जरी/बत्तु, ट्याग, कुर्सी/टुल, चर्खा, हाते आरी, बबिन, टुकी, आइरन, आराधारे चक्र, साँचो, ब्रश, सफा गर्ने कपडा, कुचो, डस्ट बिन, डस्ट प्यान र व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण । 	

७ सुरक्षा र स्वच्छता (पेशागत स्वास्थ्य र सुरक्षा) :

- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणको प्रयोग गरेको ।
- औजार, उपकरण र सामग्रीहरूको प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाएको ।
- विद्युतीय जाखिमहरूबाट सावधानी अपनाएको ।
- कार्यस्थल सुरक्षा निर्देशनहरू पालना गरेको ।

८	आवश्यक ज्ञान		
	प्राबिधिक ज्ञान	व्यवहारिक परिकलन	रेखात्मक ज्ञान
	<ul style="list-style-type: none"> ● औजार तथा सामाग्रीको <ul style="list-style-type: none"> ○ परिचय ○ प्रकार ○ काम ○ महत्व ○ प्रयोग विधि ● ढाका कपडाको <ul style="list-style-type: none"> ○ परिचय, महत्व र विशेषता ○ परम्परागत/आधुनिक प्रयोग ○ नाप ○ प्रकार ● धागो <ul style="list-style-type: none"> ○ परिचय ○ प्रकार ○ धागोको मोटाई, बलियोपना तथा रङ्ग अनुसारको प्रयोग ○ धागो भर्ने तरिका 		<ul style="list-style-type: none"> ● मेशिनको निर्देशन पुस्तिका पढ्ने र बुझ्ने

- ढाका कपडा बुनाइमा प्रयोग हुने गाँठो
 - परिचय
 - प्रकार र प्रयोग
- तानको तयारी
- साधारण कपडा बुनाई
 - परिचय
 - प्रकार
 - साइज
 - बुन्ने तरिका
- बुट्टा बुनाई
 - परिचय
 - प्रकार
 - साइज
 - बुन्ने तरिका
- परिष्कृत गर्ने तरिका
- आईरन गर्ने तरिका
- लेवलिङ्ग गर्नुको कारण
- लेवलिङ्ग गर्दा राख्नु पर्ने जानकारीहरु

	<ul style="list-style-type: none"> ● भण्डारण गर्ने तरिका ● अभिलेख राख्ने तरिका ● ढाका कपडाको बजारीकरण र मूल्य निर्धारण ● सरसफाई तथा फोहर व्यवस्थापन ● व्यावसायिक स्वास्थ्य र सुरक्षा 		
--	---	--	--

९	दक्षताको मूल्याङ्कन					
एकाई सं : ३						
एकाई शीर्षक : नमूना अनुसार ढाका कपडा बुन्ने ।						
परीक्षार्थीको विवरण			मूल्याङ्कनकर्ताको विवरण			
परीक्षार्थीको नाम:			मूल्याङ्कनकर्ताको नाम :		आईडी/इजाजत नं :	
पंजीकरण संख्या:			१।			
क्रमाङ्क संख्या :			२।			
परीक्षण केन्द्र:			परीक्षण समय:		३।	
दक्षताका तत्वहरू	कार्य सम्पादन मापदण्ड		स्तर कायम भएको	स्तर कायम नभएको	प्रमाणका प्रकार	कैफियत
३.१ औजार, उपकरण र सामग्री तयार गर्ने	३.१.१	कामको प्रकृति अनुसार व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणहरूको प्रयोग गरेको ।				
	३.१.२	नमूना अनुसारको आवश्यक सामग्रीहरू संकलन गरी तयार गरेको ।				
	३.१.३	उत्पादन गर्ने ढाका कपडा अनुसार तान जाँच गरी तयार गरेको ।				
३.२ सादा ढाका कपडा बुन्ने	३.२.१	नमूना अनुसारको धागो कोका काँइयोमा भरेको ।				
	३.२.२	ढाकाको कपडा अनुसार थुरी (Shuttle) मा धागो सेट गरेको ।				

	<p>३.२.३ बाना धागोलाई बुन्दै गरेको कपडासँग टाँसिने र समान सतह हुने गरी ठोक्दै आवश्यक नाप सम्म सादा ढाका कपडा बुनेको ।</p> <p>३.२.४ बुनेको भाग निरन्तर जाँच गरी देखिएको खराबी तुरुन्त सच्चाएको ।</p> <p>३.२.५ बुनेको कपडा तानबाट सुरक्षित तवरले निकालेको ।</p>				
३.३ बुट्टा ढाका कपडा बुन्ने	<p>३.३.१ नमूना अनुसारको धागो कोका काँइयोमा भरेको ।</p> <p>३.३.२ ढाकाको बुट्टा अनुसार थुरी (Shuttle) मा धागो सेट गरेको ।</p> <p>३.३.३ बाना धागोलाई बुन्दै गरेको कपडासँग टाँसिने र समान सतह हुने गरी ठोक्दै आवश्यक नाप सम्म बुट्टा ढाका कपडा बुनेको ।</p> <p>३.३.४ ढाकाको बुट्टा अनुसार सहि ठाउँमा रङ्गीन धागो भरी बुट्टा बनाएको ।</p> <p>३.३.५ बुनेको भाग निरन्तर जाँच गरी देखिएको खराबी तुरुन्त सच्चाएको ।</p> <p>३.३.६ बुनेको कपडा तानबाट सुरक्षित तवरले निकालेको ।</p>				
३.४ परिष्कृत (Finishing) गर्ने	<p>३.४.१ बुनेको कपडामा रहेको अनावश्यक धागोहरु हटाएको ।</p> <p>३.४.२ तान र बाना धागोहरु छुटेको ठाउँमा पुनः भरेको ।</p> <p>३.४.३ कपडालाई आवश्यक आकार र नापमा काटेको ।</p>				

	३.४.४ तापक्रम मिलाई तयारी कपडामा आइरन गरेको । ३.४.५ तयार भएको ढाका कपडा नखुम्चिने गरी पट्याएको र लेबल लगाई सुरक्षित स्थानमा भण्डारण गरेको ।				
३.५ कार्यस्थल सफा गर्ने	३.५.१ बाँकी भएका सामग्रीहरु संकलन गरी तोकिएको ठाउँमा भण्डारण गरेको । ३.५.२ औजार तथा उपकरण तोकिएको ठाउँमा भण्डारण गरेको । ३.५.३ कार्यस्थलको सफा गरी 3R सिद्धान्त अनुसार फोहर व्यवस्थापन गरेको ।				

WT- Written Test

OQ- Oral Question

PT- Practical Test

DO – Direct Observation

SR- Supervisor's report

SN–Simulation

RP- Role Play

PG –Photographs

VD- Video

CT – Certificates

TS – Testimonials (Reward)

PP – Product Produced

CS – Case Study

NOSS ID #

Developed Date: 2025-09-02

Revision Number ##

Revised Date: dd/mm/yy

Page:34

2045

विषयवस्तु विवरण

विषयवस्तु	सिमा
व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणहरु	<p>समावेश गर्न सकिने तर सीमित छैन :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● मास्क ● एप्रोन ● हेल्मेट ● चशमा ● जुत्ता
लेबल	<p>समावेश गर्न सकिने तर सीमित छैन :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● कपडाको लम्बाई ● चौडाई ● तौल ● ग्राहकको नाम ● फोन नम्बर ● अर्डर गरेको मिति ● कपडा बुनेको मिति
3 R सिद्धान्त	<p>समावेश गर्न सकिने तर सीमित छैन :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● कमगर्ने (Reduce) ● पुनर्प्रयोग (Reuse) ● पुनर्चालन (Recycle)

